

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Чернівецької області** щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2024 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Чернівецької області в IV кварталі 2024 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Чернівецької області** в IV кварталі 2024 року свідчать, що зважаючи на війну, брак обігових коштів та високі ціни на енергоносії, сировину та матеріали респонденти мали стримані очікування щодо обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та щодо розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікувалося швидше зростання цін. Девальваційні очікування послабилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- обсяги виробництва товарів та послуг в Україні на поточному рівні: баланс відповідей – 0.0% у попередньому кварталі – 9.1%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 1.4%;
- швидше зростання цін на споживчі товари та послуги: 54.5% респондентів очікували, що інфляція не перевищить 10.0% (у попередньому опитуванні – 72.7%), у цілому по Україні – 46.3%. Головними чинниками інфляції респонденти називали витрати на виробництво, курс гривні до іноземних валют та воєнні дії (графік 2);
- нижчі темпи девальвації національної валюти: знецінення гривні відносно долара США очікували 81.8% респондентів області (у попередньому кварталі – 100.0%), у цілому по Україні – 92.8%;
- фінансово-економічний стан своїх підприємств на поточному рівні: баланс відповідей – 0.0% (у III кварталі 2024 року – «мінус» 9.1%), у цілому по Україні – «мінус» 1.2 % (таблиця);
- загальні обсяги реалізації виробленої продукції на поточному рівні: баланс відповідей – 0.0% (у III кварталі 2024 року – «мінус» 9.1%) (таблиця), у цілому по Україні – 9.0%;
- обсяг інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт на поточному рівні: баланс відповідей – 0.0% (у III кварталі 2024 року – «мінус» 18.2%). Водночас респонденти очікували зменшення інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – «мінус» 22.2% (у попередньому кварталі – «мінус» 18.2%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 1.6% та 9.3% відповідно;
- збільшення кількості працівників на своїх підприємствах: баланс відповідей – 10.0% (одні з найвищих очікувань серед регіонів) (у попередньому кварталі – «мінус» 18.2%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 6.6%;
- уповільнення зростання цін на товари / послуги, що купують підприємства: баланс відповідей – 90.9% (у III кварталі 2024 року – 100.0%). Водночас респонденти очікували вищі темпи зростання цін на продукцію власного виробництва: баланс відповідей – 81.8% (у попередньому кварталі – 63.6%) (графік 6). На подорожчання товарів / послуг власного виробництва, за оцінками респондентів, найбільше впливали ціни на енергоносії, сировину та матеріали та курс гривні до іноземних валют (графік 7);
- пришвидшення зростання витрат на одиницю продукції та на оплату праці одного найманого працівника: баланси відповідей – 80.0% і 54.5% відповідно (у попередньому кварталі – 54.5% і 45.5% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежували спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називали воєнні дії та їх наслідки, брак обігових коштів, занадто високі ціни на енергоносії, а також сировину та матеріали (вплив чинника значно посилювався порівняно з попереднім опитуванням) (графік 5).

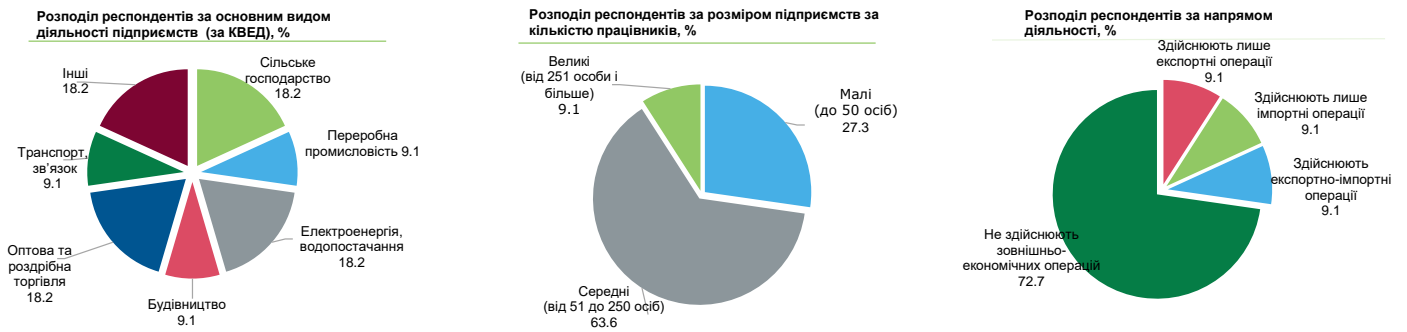
Респонденти очікували нижчі темпи зростання потреби в запозичених коштах для фінансування діяльності підприємств найближчим часом. Підприємства області, що планували брати банківські кредити (45.5%), обирали запозичення виключно в національній валюті (графік 8). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називали занадто високі ставки за кредитами, наявність інших джерел фінансування та занадто складну процедуру оформлення кредитів (вплив чинника посилювався) (графік 9).

Усі респонденти області зазначили, що не мали проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 96.5%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

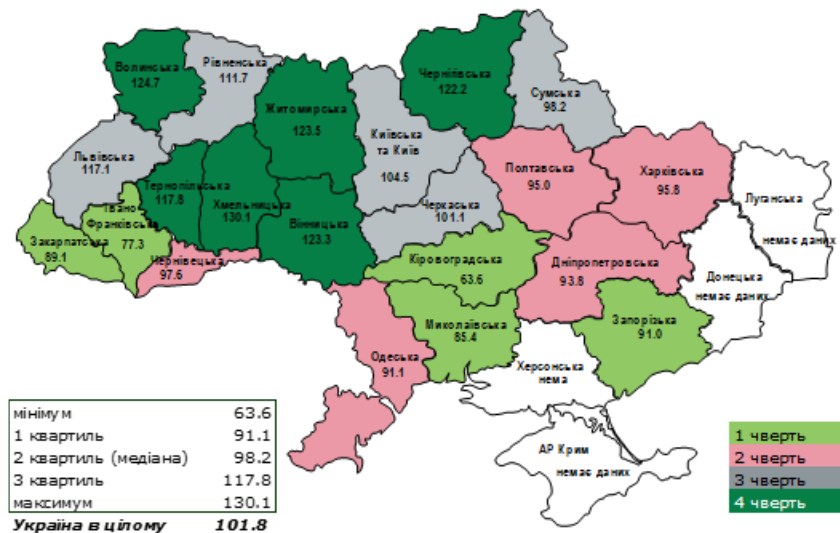
- поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий: баланс відповідей – 18.2% (у III кварталі 2024 року – 9.1%), у цілому по Україні – «мінус» 6.1%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва нормальний: баланс відповідей – 0.0% (як у попередньому кварталі);
- підприємства області працювали на межі виробничих потужностей: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 27.3%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 31 жовтня – 22 листопада 2024 року;
- опитано всього 11 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

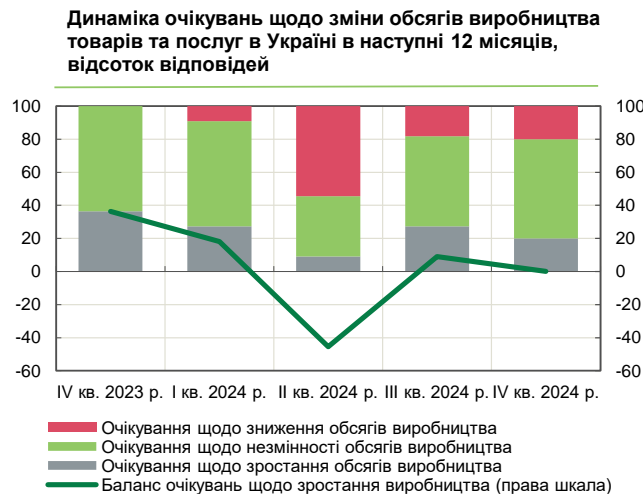
¹квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
²медіана - значення ознаки, яка розміщується в середній ранжованій сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Чернівецької області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2023 р.	I кв. 2024 р.	II кв. 2024 р.	III кв. 2024 р.	IV кв. 2024 р.
фінансово-економічного стану	9.1	-18.2	-27.3	-9.1	0.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-10.0	10.0	-9.1	-9.1	0.0
інвестиційних витратків на проведення будівельних робіт	-9.1	27.3	-9.1	-18.2	0.0
інвестиційних витратків на машини, обладнання та інвентар	18.2	18.2	-9.1	-18.2	-22.2
кількості працівників	-27.3	9.1	-27.3	-18.2	10.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

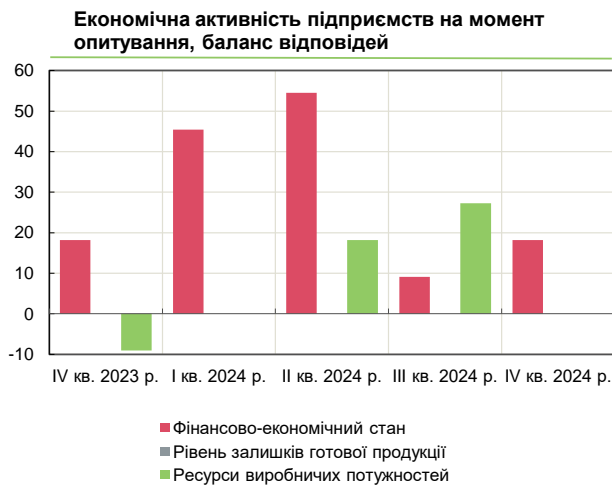
Графік 1

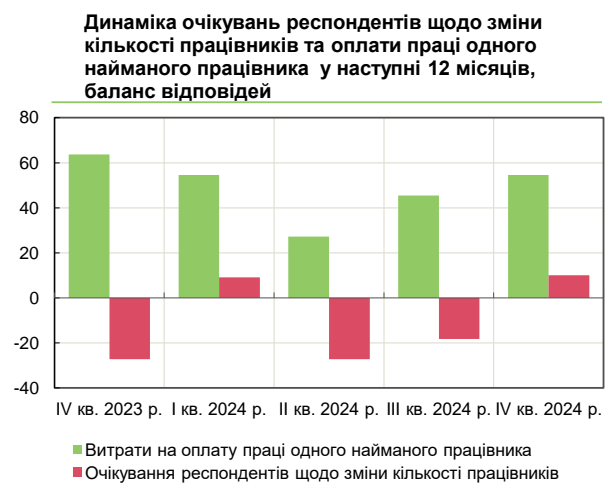
Графік 2

Графік 3

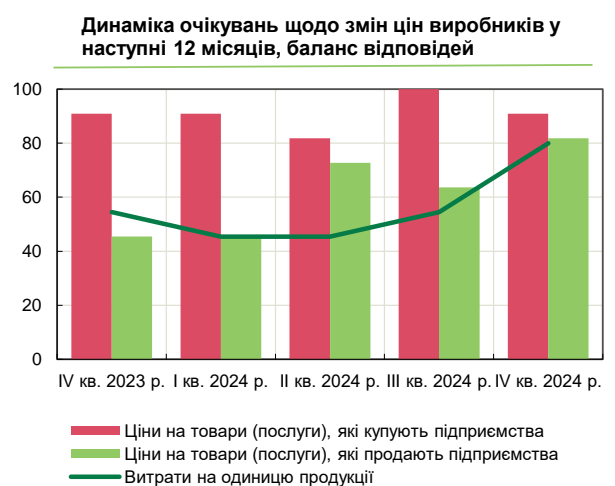
Графік 4

Графік 5

Графік 6

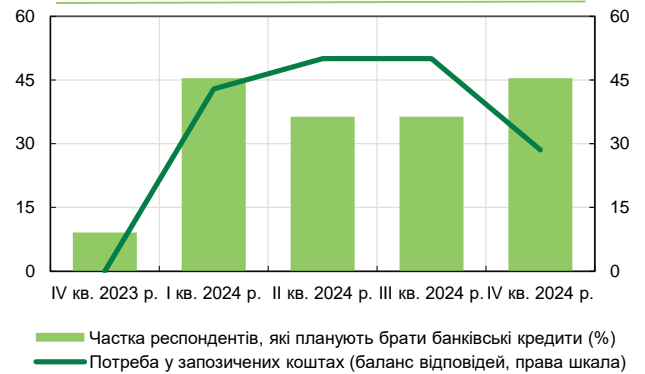
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

